

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Світлана ГАРІДЖУК, 1998 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2020 Державний вищий навчальний заклад «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» за спеціальність «Середня освіта», працює головним спеціалістом відділу моніторингу, сертифікації та контролю управління Державної служби якості освіти в Івано-Франківській області, м. Івано-Франківськ, виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Екологія».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.219, утворена наказом ректора Карпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ від 12 червня 2026 року № 806, у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої
ради –

Ігоря КОЗАКА, доктора біологічних наук,
професора, професора кафедри біології та екології
Карпатського національного університету імені
Василя Стефаника.

Рецензентів –

Вікторії ГНЄЗДІЛОВОЇ, кандидата біологічних
наук, доцента, завідувача кафедри біології та
екології Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника;

Мирослави МИЛЕНЬКОЇ, кандидата біологічних
наук, доцента, доцента кафедри біології та екології
Карпатського національного університету імені
Василя Стефаника.

Офіційних опонентів –

Руслани МЕЛЬНИК, кандидата біологічних наук,
доцента, доцента кафедри біології та методики
навчання біології Херсонського державного
університету;

Вікторії СКЛЯР, доктора біологічних наук,
професора, професора кафедри екології та ботаніки
Сумського національного аграрного університету

на засіданні 05 серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 10 Природничі науки Світлані ГАРІДЖУК на підставі публічного захисту дисертації «Інтродукційна оцінка та адаптивний потенціал *Origanum vulgare* L. у культурі (Передкарпаття)» за спеціальністю 101 Екологія.

Дисертацію виконано у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ.

Науковий керівник: Надія РІЗНИЧУК, кандидат біологічних наук, доцент, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, доцент кафедри біології та екології.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Наукова новизна одержаних результатів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у комплексному теоретичному та експериментальному обґрунтуванні адаптивного потенціалу *Origanum vulgare* L. при її інтродукції в культуру в специфічних екологічних умовах Передкарпаття, що поєднує фенологічний моніторинг, морфометричний аналіз, агрохімічну оцінку ґрунтів та фітохімічний скринінг сировини.

Уперше для еколого-кліматичних умов Передкарпаття:

- оцінено повний цикл онтогенезу інтродукованих особин *Origanum vulgare* L. на першому та другому році життя в умовах культури;
- експериментально встановлено та підтверджено здатність інтродуцентів безперешкодно проходити всі фенологічні фази (від проростання до формування життєздатного насіння) протягом одного вегетаційного періоду;
- виявлено специфічні адаптивні стратегії рослин (зокрема, формування стійкої низькорослої форми) як диференційовану реакцію на едафічний стрес, механічний опір субстрату та мікрокліматичні умови;
- встановлено закономірності формування насінневої продуктивності та накопичення сухої фітомаси залежно від типу ґрунтів (поверхнево-оглеєних дерново-підзолистих та важких чорноземів);
- здійснено комплексний порівняльний аналіз ефективності генеративного (насінням) та вегетативного (саджанцями) методів інтродукції з урахуванням фізико-хімічних властивостей різних субстратів.

Набули подальшого розвитку фундаментальні наукові знання про біологічну пластичність та екологічну валентність багаторічних ефіроолійних рослин шляхом вивчення механізмів пристосування морфологічних структур і фенологічних ритмів розвитку *Origanum vulgare* L. до змінених кліматичних та едафічних чинників.

Удосконалено науково-методичні підходи до формування ефективних агротехнологічних процесів введення *Origanum vulgare* L. у культуру шляхом розробки диференційованих рекомендацій щодо вибору способу розмноження, що дозволяє оптимізувати вирощування, мінімізувати втрати садивного матеріалу та підвищити стабільність сформованих фітоценозів.

Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення одержаних результатів. Результати дослідження мають вагоме прикладне значення для розвитку агропромислового комплексу, фармацевтичної галузі та

охорони довкілля Передкарпаття і можуть бути використані у кількох напрямках: аграрний сектор та сільське господарство – розроблені науково-методичні рекомендації щодо диференційованого підходу до методів посадки (генеративного та вегетативного) залежно від типу ґрунтів дозволяють оптимізувати агротехнологічні процеси вирощування *Origanum vulgare* L., мінімізувати втрати садивного матеріалу та створювати високопродуктивні фермерські плантації; фармацевтична та харчова промисловість – доведена здатність інтродукованих рослин активно синтезувати та накопичувати цінні біологічно активні речовини (зокрема ефірні олії та розмаринову кислоту) формує надійну базу для стабільного забезпечення вітчизняних підприємств якісною, екологічно чистою вітчизняною сировиною; охорона довкілля та збереження біорізноманіття – введення цінного ефіроолійного виду в промислову культуру та створення штучних фітоценозів є дієвим інструментом, що дозволить суттєво знизити антропогенне навантаження (неконтрольований збір сировини) на виснажені дикорослі популяції Карпатського регіону, сприяючи відновленню та збереженню природних екосистем; регіональний соціально-економічний розвиток – отримані дані відкривають нові перспективи для спеціалізації аграрного сектору Івано-Франківщини, створюючи наукове підґрунтя для розвитку малого та середнього підприємництва у сфері вирощування лікарських і ароматичних трав; науково-освітня діяльність – одержані експериментальні дані, зібраний гербарний матеріал та результати фенологічного моніторингу можуть бути успішно впроваджені в навчальний процес закладів вищої освіти при викладанні фахових дисциплін ботанічного, екологічного та агрономічного спрямування, а також при написанні відповідних навчально-методичних посібників.

Основні наукові положення, практичні рекомендації та зібрані експериментальні дані дисертаційного дослідження впроваджено в освітній процес та успішно використовуються як навчально-методичні матеріали на кафедрі біології та екології Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. Одержані результати застосовуються для забезпечення навчального процесу, оновлення лекційних курсів та проведення лабораторно-практичних занять при підготовці фахових спеціалістів за такими спеціальностями Е2 «Екологія», Е1 «Біологія та біохімія», А4.05 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)».

Практичність одержаних результатів підтверджена актами їх впровадження у навчальний процес Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, у практичну діяльність Управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської обласної державної адміністрації, Департаменту економічного розвитку, екології та енергозбереження Івано-Франківської міської ради, Департаменту інфраструктури, житлової та комунальної політики Івано-Франківської міської ради, у науково-дослідну діяльність Українського науково-дослідного інституту гірського лісівництва

імені П. С. Пастернака (УкрНДІгірліс), у практичну діяльність дендрологічного парку «Дружба» загальнодержавного значення Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Дисертація виконана державною українською мовою.

Дисертація складається зі вступу, шести розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. У тексті роботи міститься 4 таблиці і 69 рисунків. Загальний обсяг роботи становить 243 сторінок, із яких обсяг основного тексту – 205 сторінок.

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами).

Основні положення дисертації висвітлено в семи публікаціях, із яких: 3 статті в затверджених наукових фахових виданнях України (категорії Б), 4 публікації в збірниках матеріалів міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій, що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 №44 (зі змінами):

1. Haridzhuk S., Riznychuk N., Phenology and Morphological Changes of *Origanum vulgare* L. during Introduction in the Precarpathian Region. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Biology. 2025. № 12. С. 141–148.

DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnubio.12.141-148>

URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/jpnubio/article/view/10018/9953>

2. Haridzhuk, S., & Riznychuk, N. Distribution of *Origanum vulgare* L. in the subcarpathian and carpathian regions for further cultivation within the Ivano-Frankivsk oblast. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Biology. 2024. № 11. С. 183–188.

DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnubio.11.183-188>

URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/jpnubio/article/view/9801/9984>

3. Гаріджук С., Різничук Н. І. Морфологічна мінливість інтродукованої та природної популяцій *Origanum vulgare* L. у Карпатському регіоні. Екологічні науки. 2025. № 5 (62/1). С. 163–167.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

1. Ігор КОЗАК – доктор біологічних наук, професор, професор кафедри біології та екології Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

2. Вікторія ГНЄЗДІЛОВА – кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри біології та екології Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

3. Мирослава МИЛЕНЬКА – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри біології та екології Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

4. Руслана МЕЛЬНИК – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри біології та методики навчання біології Херсонського державного університету.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

5. Вікторія СКЛЯР – доктор біологічних наук, професор, професор кафедри екології та ботаніки Сумського національного аграрного університету.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.219 Карпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ присуджує Світлані ГАРІДЖУК ступінь доктора філософії з галузі знань 10 Природничі науки за спеціальністю 101 Екологія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Ігор КОЗАК